
Už nemusíme hledat osobnost, co nás spasí

řiká Eva Turnová | [baskytaristka The Plastic People
of the Universe](#)

Na tomto místě jedinou přítelkyni Ery Turnové rozptýlil její popel.

Všichni věděli, že nejsem Mejla, že jediný, čím ho můžu v tu chvíli nahradit, bylo právě to, že jsem ženská s těma dlouhejma nohama. Což pro mě byl docela frustrující pocit.

▼
Zkuste vybrat jednu, nejdůležitější křížovatku svého života.

Bylo to rozhodování, jestli mou největší prioritou v životě bude dcera. Myslím, že tohle je dost zásadní věc. Dokázat třeba i opustit cestu, na kterou se předtím člověk vydal. Když se narodila Johanka, shodou okolností za mnou přišla Načeva, jestli nechci hrát v její kapele. Řekla jsem, že ne, i když mě to mrzelo. Ale jedné nabídky jsem neodolala, třebaže to bylo v době, kdy jsem zrovna přestala kojit - jet na kole z Tibetu do Kathmandu s novináři ze Svobodné Evropy. Měla jsem o tý cestě udělat pořad, ale skončila naprostým fiaskem, dostala jsem vysokohorskou nemoc. Možná to bylo znamení, že nemám takhle blbnout a radši se věnovat děci. Já to jako dítě moc nezažila.

Tomu nerozumím.

Až do deseti let jsem byla spíš u babičky a dědy.

A dobrý?

Jo, byla to taková klidná strana mince, s mámou jsem zažívala dívokost. Celý ži-

vot mě pronásleduje, že takhle lavíruju. Někdy až na hraně té divokosti, ale právě od prarodičů mám pevné kofeny, asi i pud sebezáchovy, že to nakonec vždycky nějak vybalancuju.

Když už jste začala o muzice, kdy jste se rozhodla zrovna pro baskytaru? Zrovna po base holky asi moc netouží.

Vždycky jde o souhru náhod. Když jsem o tom nedávno přemýšlela, říkala jsem si, že jsem vlastně nikdy neseděla v pokoji a nefíkala si - kdo by mi tak hodil lano. Nebo kde bych třeba chtěla hrát. Dřív mě někdo oslovil, než jsem se o něco začala snažit.

A založit si vlastní kapelu?

Tu mám až teď. Nikdy jsem neměla moc velký sebedůvědomí, ani pocit, že to ve mně je tak silný, abych s tím šla ven. Ale od deseti let jsem hrála na klasičkomu kytaru, kterou mi dal jeden převozník.

Povídejte...

Když se máma někdy pohádala s dědou, přišla za mnou třeba i v noci a odvedla mě

do chaty na Trojským ostrově, do enklávy stejně starých lidí, kteří žili v zahradkářský kolonii. Zpívali u ohně, hráli karty a já si přišla strašně zajímavá, protože jsem byla mezi dospělými sama, už v sedmi letech jsem glosovala jejich historky a oni se smáli. V Troji bývala hospoda U Soukalů, kde pracoval můj děda. S mámou jsme do té hospody chodily a zůstávaly tam někdy až do zavíračky a zpívaly Bednu od whisky... K Soukalům chodil popíjet i převozník, který za padesátník na pramici převážel lidi přes řeku do zoologický. Na druhý straně řeky měl budku a kromě toho, že převážel, uměl krásně hrát na kytaru. Měl španělkou s rubínem a kovovou želvičkou na hlavě kytary a jednou mi ji dal a řekl, že mě od druhýho dne bude učit španělský akordy. Jenže hned tu noc se uplul, když plaval z hospody do té své budky.

A kdo vás pak učil?

Začala jsem chodit do lidovky. Moc mě to ne bavilo, protože jsem vyfasovala učitele, kterej dělal klasiku. Takže jsem třeba musela mít nohu na stupínku a připadala si jako blbec. Víc než hrani mě bavilo pozorovat jeho knír. Neuvědomovala jsem si, že jde jen o to, překonat v sobě nechut. Ted mě baví překonávat limity, ale zase už si vybírám, co mi za to stojí a co ne. V lidovce jsem vydržela asi tři roky. Pak jsem večerně dělala konzervatu - kytaru a zpěv. Ale protože jsem zpívala i Kubišku, vyhodili mě. Později jsem měla přítel, který měl kapelu Odvážná srdce, což byla zvláštní obdoba Laury a jejích tygrů. Veřejně jsem začala hrát až docela pozdě, někdy kolem revoluce. V té kapele měli dvě basy, jenže jeden basák odpadl a přítel se zeptal, jestli se nechci do čtrnácti dnů naučit hrát na basu. První koncert jsem proseděla a hrozně se třásla, ale nějaký čas jsem s nima zůstala, asi do osmého měsíce těhotenství.

Vraťme se k vaši děci, moje matka mě pořád do něčeho tlačila - a co vy?

Já na ni netlačím a ona nic nedělá. Ne, přeháním, umí výborně anglicky a teď jsme se domluvily, že bude místo mě překládat. Studuje obchodní akademii, hraje vodní pílu. A myslím, že má talent po tátovi, který je hercem v Divadle Na zábradlí. Hlavně nás to

spolu baví, jsme šťastný. Máma mě v mých aktivitách nepodporovala, ale bylo to spíš proto, že je moc nechápala. Už ve čtrnácti jsem četla Solženicyna, ruský autory, Hraběte... Ona byla kadeřnice, žily jsme spolu od mých deseti let samy, občas se k nám někdo přidal, ale tyhle věci šly mimo ni. Vytvářela jsem si vlastní svět ve svém pokojíčku, měla jsem tam kotoučák a poslouchala Zappu a... V sedmý třídě jsem začala chodit do vodáckého oddílu, o ježdění moc nešlo, spíš tam byla spousta lidí, který přemýšleli stejně, bavili jsme se o kněžkách... Potom jsem se dostala do Jazzový sekce, viděla jsem filmy, které se tenkrát jinde vidět nedaly – třeba Easy Rider. Ale na to, abych se setkala s Plastikama, jsem byla moc mladá.

A dál?

V noci jsem překládala na nádraží balíky s poštou z nákladáků do vagonů a ve dne studovala v intenzivním kurzu angličtinu. V sedmnácti jsem si udělala státnici. A pak jsem šla na vejšku, na češtinu a angličtinu. Na anglistiku, kde brali jen pět lidí, jsem se radši ani nehlásila, protože jsem nebyla v SVM.

Troucho jsme odběhli od křížovatek, co Plastici?

To byla velká křížovátka.

Váš příchod do kapely vyvolal rozruch a někteří fanoušci se s ním dlouho nedokázali smířit. Jak jste proživala vstup mezi živoucí legendy?

Hm, vím, že si lidi říkali – nějaká mladá baba, co to je? Ale mně v té době bylo už šestatřicet.

Nepředpokládám, že byste po smrti Mejly Hlavsy přišla a řekla – kluci, chci s váma hrát.

Já už jsem dlouho hrála v Děgěčkách (DG 307). Zajíček zrovna hledal basáka a Načeva ho posla za mnou. Poslechla jsem si kazetu, kterou mi dal, a okamžitě řekla, že jo. Za měsíc se točila deska, kam jsem autorsky dost přispěla. Zkoušky byly úžasny. Pavel jen tak seděl a uhrančivě působil. Začala jsem něco hrát a ostatní se přidávali, bylo to něco úplně jiného než později u Plastiků.

Eva Turnová – březen 2012

A jak se tvořilo u Plastiků?

No, dlouhou dobu nijak. U nich bylo hodně zatřesený Mejlou, kterej jako jediný skládal. V roce 1997 byli Plastici pozvaný na Hrad s tím, že po dlouhý době zahrájou. Koncert byl tak úspěšný, že následovala šňůra. Pak se rozhodovali, co bude dál. A neshodli se na povaze další tvorby. Mejla chtěl rockovější věci, sevnější, koncepční, s textama Krchovského a se samply, lákaly ho nový technologie. A Vráta (Brabeneč) chtěl hrát starý psychedelický věci. Mejla mě viděl s Děgěčkama, a tak se zeptal, jestli nechci působit v jeho nové kapele Šílenství, kde byly dvě basy. Dneska už bych to hrála rádi, tenkrát mě švalo, že nemůžu vůbec improvizovat, s naprogramovanými samply to nejde, musíte hrát pořád stejně. Asi po roce kluci z Plastiků přemluvili Mejlu na novou desku, protože měli hodně lákavý nabídky. Jenže on uprostřed vymejšlení dostal rakovinu. My dva jsme spolu byli docela v kontaktu a myslím, že už tenkrát si řekl, že pokud by ho někdo měl nahradit, mohla bych to být

já. Když měli Plastici hrát v Polsku, už se cejtíl dost špatně a kluci uvažovali, že by zahráli bez něj. Že bych to mohla odjet já. Myslím si, že jim to uvízlo v hlavě, i když Vráta samozřejmě říká, že mě vzali do kapely, protože mám dlouhý nohy.

A jak to šlo?

První tři roky to bylo peklo. A já jsem si všechno dost brala jako útok na sebe, místo abych si řekla, že o nic nejde. Lidí, kteří poznali dobovozměrnou lásku, tohle zvládají dobře, protože už si ji nikdy v životě nemusejí ex post řešit. Vlastně ještě v dost pozdním věku jsem potřebovala ze všech stran pozornost a přijetí a najednou tohle.

Jak se k vám v kapele chovali? Přece jen mezi vámi byl rozdíl celé generace.

Oni byli hodní (smích). Paradoxně teď, kdy jsem se už s nima šzila a složila čtyři skladby, jsou možná mnohem ostřejší. Ale když jsem do Plastiků nastoupila, viděla jsem, že Vráta se trochu ošívá, protože to

EVA TURNOVÁ

*1966

Vystudovala češtinu a angličtinu na Karlově univerzitě. Jako baskytaristka působila například v kapelách DG 307 a Půlnoc, dnes hraje v legendárních Plastic People of the Universe. Kromě hraní skládá hudbu, učí angličtinu, překládá a píše pro časopisy. (Více na www.eternity.cz). Žije v Praze s dcerou Johankou.

nešlapalo. Všichni věděli, že nejsem Mejla, že jediný, čím ho můžu v tu chvíli nahradit, bylo právě to, že jsem ženská s těma dlouhýma nohama. Což pro mě byl docela frustrující pocit. Mockrát jsem chtěla odejít. Jakmile není pořádný spodek, ani kapela moc nehraje. Dobrý to začalo být až po pěti letech a myslím, že dneska je to nejlepší. Rozhodně to šlape, protože s bubeníkem si rozumíme. Často se řešilo, jestli ta legenda nepřibíjí současnou tvorbu. Jeden čas bych řekla, že asi jo, ale teď tam cojtím syngií, v poslední době se udělolo hodně dvanáct nových věcí a na koncerty chodí i mladý lidi. Sílu Plastiků cojtím v tom, že kluci se vůbec neměnili. Neuhnuli, ačkoliv jim nabízelí spoustu postů nebo toho mohli nechat. Šli svou cestou v době, kdy to nebylo možný, a jdou po ní dál, když už to možný je.

Plastici už jsou starší chlapičci a jejich životopráva není zrovna vzorová. Přemýšlíte někdy o tom, co bude po nich?

O tom jsem nikdy nechtěla přemýšlet, bála jsem se, že něco přivolám. Ale jednou jsem byla u kartáčky a zeptala se jí – mám zůstat v kapele, co v ní teď hraju, nebo se spíš soustředím na svý věci? Svou energii nemůžete úplně rozdělit. A ona mi řekla – no, jste v kapele, kterou neznám, ale budete strašně cestovat a jednou vás vidím, že jste tam nejstarší (smích). Tak nevím. Ale dost mě to pobavilo.

Zmínila jste vlastní věci, jaké jsou?

To je ta třetí křížovka, spíš vnitřní. Člověk buď má životní vizi, nebo ji nemá. Někdo se spokojí s tím, že je interpret, což mi hrozilo na začátku. A popravdě řečeno – každé druhé by byl rád, že může hrát Mejlovy party. Dneska cojtím, že přišla doba mýho úplnýho sebevyjádření. Ono je asi úplně jedno, jaká je to forma, teď jsem třeba začala hodně psát, dělám rozhovory, mám rubriku v Instinktu. Psaní mi přijde spojenější s mým vnitřním životem, než když se to děje přes hudbu. Víím, že nejsem kdovíjak dobrý muzikant, ale podle mě v poslední době nejde ani tak o to, kdo jak hraje. Hudba už začíná být jenom prostředek, jde hlavně o to, vytvořit si svůj prostor a co nejlíp, nejpravdivěji předat to, jakéj člověk je. A inspirovat ostatní, aby se ani tak nezotožňovali s ním, ale uvědomili si, že můžou být taky sami sebou.

Takže ještě jednou – jaké ty vaše vlastní věci jsou?

Dobry! (smích) Já jsem udělala desku, ale cítím, že je tak na půl cesty. Jsou tam anglický texty, který jsem až na dva nepsalá já, ale základy jsem většinou vymyslela sama. Zpěv, basu, kytaru nějak jednoduše i klávesy, akorát bicí jsem si musela naprogramovat. A pak mi to vždycky někdo pomoh doaranžovat. Šlo to strašně rychle a uspokojovalo mě to, ale text je přece jenom půlka a najednou jsem měla pocit, že se za ty anglický slova začínám schovávat. Tak jsem si řekla, že teď

doma s prostředkama, který mám, udělám další cédéčko s českými texty. Bude minimalističtější, a když v tom bude nějaká síla, tak to budu hrát živě. Ale s texty to půjde ztuhá. Myslím, že jsem dobrý překladač, že v próze nemám problém, ale u textů mám strašnej blok a potřebuju ho překonat. Jako kdybch se nechtěla odhalit, ale zároveň se v životě odhaluju hodně.

Ale ještě k Plastikům, vzpomenete si na nějaký hodně silný společný prožitek?

Určitě koncert v Lucerně po pohřbu Václava Havla, kde bylo mezi lidmi takové přirozené propojení, připomnělo mi to atmosféru v listopadu 1989. Pro mě je loňský rok spojený s tím, že umřelo hodně lidí. Magor, moje kamarádka spisovatelka Hana Androniková, hned vzápětí Havel... A na tom koncertě jsem si uvědomila, že tím se uzavřelo jedno období. Že už nemusíme hledat nějakou osobnost, prezidenta, co nás spasí, protože to se stejně neosvědčilo. My se k Havlovi vracíme v myšlenkách, ale nikdo ho přímo nenásledoval a ani nikoho dalšího nemáme. Podle mě je východiskem, aby každý začal pracovat sám na sobě, snažil se nepřezívat, ale svůj život si v rámci možností vytvářet. A kdyžby se to povedlo, tak lidi najednou zjistí, že nemusí zoufale hledat nějakýho prezidenta, protože buď už nebude potřeba, nebo nebude tak těžký ho najít...